

БҮРЯАД УНЭН

Эхэ найхан нотагаа эб хамта мандуулая!

1992
МАЙ
26
Хүхэгшэн могов
харын 24
ВТОРНИК
гарагуй 3
№ 100 (18459)
сән 6 мүн

Хабарай тарилга-92

Редакторай булан

БАЙЖАРАЛГЫН ШЭЭН? ҮЛЕЭГЭЭДҮЙ...

Зэдэ хүндэ хүшэр байдаг олохын зөн өдөөл болохо аабага дабаага...

Ушоо нэгэ манай онсо анхарал татаха арадай ажахын халбаран хадаа хуоо ажахы мүн. Эндэ илангаяа ехэ уналга ушархан байха юм.

ХҮНТЭЙН ТАЛААР ХҮҮЕНЭ

Буряад ороной урда тэргүүн нотагууда ёһотойл ауйн аама халуун хана ороной, бүхэ ургамал нотоной түлэг ургажа байбашье, манай хойто захын аймгууда хагсуу хабарай шэжэ үшөө үзэгдээр.

Энэ жэлдэ эндэх бригад тархан ажал кооператив болохой. Тиммэне газараа, техникэе, полевой станаа өөһэдн модолэй болгоко абанхай.

Энэ жэлдэ эндэх бригад тархан ажал кооператив болохой. Тиммэне газараа, техникэе, полевой станаа өөһэдн модолэй болгоко абанхай.

ИТАР-ТАСС
НҮҮЛЭЙ МЭДЭЭСЭЛ

СЕССИНН ЗАСЕДАНИ ТУХАЙ

Москва, Россия Федерацин Верховно Советэй Респ. публикын Советэй ба Национальностнуудай Советэй ээлжээтэ хамтын заседани Россия Советүүдэй байшанда үнгэрэгдэн байна.

Улахоорондын хэрэгүүдэй ба гадаадын экономическа холбоо барисаан талаар комитетэй түрүүлгшүн ордогшо С. А. Михайлов, Улахоорондын хэрэгүүдэй ба гадаадын экономическа холбоо барисаан талаар комитетэй болон парламента хуулин талаар сэнгэлтэ үгэхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсгэдэ гэжэ Россия Вер. ховно Советэй хэлбэлэй түб мэдээсэ. Россия гадаадын хэрэгүүдэй министр А. В. Коэврев элидхэл хээн, удаан арадай депутатуудай асуудалууда харуосхан байна.

Ушоо нэгэ манай онсо анхарал татаха арадай ажахын халбаран хадаа хуоо ажахы мүн.

Ушоо нэгэ манай онсо анхарал татаха арадай ажахын халбаран хадаа хуоо ажахы мүн.

Энэ жэлдэ эндэх бригад тархан ажал кооператив болохой. Тиммэне газараа, техникэе, полевой станаа өөһэдн модолэй болгоко абанхай.

Энэ жэлдэ эндэх бригад тархан ажал кооператив болохой. Тиммэне газараа, техникэе, полевой станаа өөһэдн модолэй болгоко абанхай.

МЕТАЛЛУРГИЧЕСКА ПРОМЫШЛЕННОСТИН ХҮДЭЛМЭРИНЕ ГУРИНШУУЛХА

Москва. Металл үйлдэбэрлгын хороогодо ядадале зайсуулаха халбарин худалэмерине тогтонжоруулаха зорилго Россия правительство урдаа табина.

Улахоорондын хэрэгүүдэй ба гадаадын экономическа холбоо барисаан талаар комитетэй болон парламента хуулин талаар сэнгэлтэ үгэхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсгэдэ гэжэ Россия Вер. ховно Советэй хэлбэлэй түб мэдээсэ. Россия гадаадын хэрэгүүдэй министр А. В. Коэврев элидхэл хээн, удаан арадай депутатуудай асуудалууда харуосхан байна.

ЗАХАМИНАЙ оньожоруулагдамал ойн ажахын хүтэбэрлэгшэд коллективэйнгээ хүн зонин соднэнь талалаа хамгаалха асуудалда онсо анхардаг. Илангаяа мүнөөнэй бэрхэтэй сагта олон айл бүлэ ехэ сэнгүүдээ ялалана ха юм.

ХАБАЯА ХАРУУЛХА САГНАЙ ЕРЭЭ

Мүнөө манай Чисаанын совхоз таряашадай ажахынууде, үйлдээрнэйн бага предпрятин, кооперативууде нэгдүүлэн ассоциаци болгогдонхой.

Эндэх таряашадай «Наран» гэжэ ажахы би толгойлоб. Бидэ малай эдихэ тэжээлэй ургамалууде ургуудга гол ажалтай зомди.

Манай эрээдүүдэ бодото үлэ үлэ хэрэг—хабарай талонхойнооошье муугаар манай банаа зобооно.

Жэшээлхэдэ, май харын эхин болотор 42 колхоз болон совхозууд статусаа хубилган тухайгаа мэдүүлээ. Тэрэ тодо 8 ажахы промышленна предпрятинуудай хамнабарин ажахынууд болохон байха юм.

Байгша оной майн 1-нэй байдлаар абахата, Буряад Республика соомнай таряашанай (фермерэй) 695 ажахынууд тоологдоно.

Манай республикын дэбихсэр дээрэ эд бараанай-түүхэй эд хэрэгсэлэй 2 биржэ ажаллана, худалмэриче улам үргэлжэжэ, материально-техникэе хангалга саанадаг байжаруулахда, өөрнэ хайн нулоо үзүүлнэ.

Ажахын телицэдэ дүршэл эхэтэй овоц ургуулагшад худэлдэг. Бэрхэ худалмэричэгшэд сооһоо В. М. Голпе А. С. Сагатова хоёрые онсолон нэрлээрнэ. Эдэнэр үгэрэе, помидор ургуулахда, илангаяа шадбартай юм.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: В. М. Голпе; А. С. Сагатова. Б. ТАБДАЕВАЙ фото.

Улахоорондын хэрэгүүдэй ба гадаадын экономическа холбоо барисаан талаар комитетэй түрүүлгшүн ордогшо С. А. Михайлов, Улахоорондын хэрэгүүдэй ба гадаадын экономическа холбоо барисаан талаар комитетэй болон парламента хуулин талаар сэнгэлтэ үгэхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсгэдэ гэжэ Россия Вер. ховно Советэй хэлбэлэй түб мэдээсэ. Россия гадаадын хэрэгүүдэй министр А. В. Коэврев элидхэл хээн, удаан арадай депутатуудай асуудалууда харуосхан байна.

НОБЕЛЕВЕСКО ШАНГУУДАЙ 90 ЖЭЛДЭ

Москва. Россия Президент Борис Ельциной элгээлэн амаршалгаар Россия Есетет. вена эрдэмэй академин хамтын сугтала нэгдлэ. Нобелеско шангуудай 90 жэлдэ тэрэ зороулагдан байна.

Түмэр түдгэ бэлдхэжэ, болбооруудга предпрятинууде түрөөг үмээлжэ програма ойрын сагта правительствда дамжуула гэдэ Россия Промышленностин министрствэ даалгада.

КАРДИОЛОГИН ТАЛААР УЛАСХООРОНДЫН СИМПОЗИУМ

Томск. Нимэ симпозиум эндэ үнгэрэгдэе. Москвагай, Новосибирскын, Омскын, Эрхүүнэй, Ригын мэргэжэл тэдлэе гадна Филиядин кардиологууд тэрэндэ хабаадаа, Финляндин «Орион» фирмэ хадаа нэгэ дахин хэрэгсэлдэе медицинскэ про...

Түмэр түдгэ бэлдхэжэ, болбооруудга предпрятинууде түрөөг үмээлжэ програма ойрын сагта правительствда дамжуула гэдэ Россия Промышленностин министрствэ даалгада.

ДЭЭДЭ БҮРГЭУЛИН АСУУДАЛУУДЫЕ ХАРАЖА УЗЭБЭ

Кемеров. Нотагай академическэ эрдэм ухаанай, дээдэ ба тусхай нургуулинуудай асуудалууде Кузбассай депутатуудай бага Совет хаража үзэбэ. Индустриальна хизаарай академическэ ба эрдэм шинжэлэлгын институудуудга, дээдэ нургуулинуудга ба техникумуудга хүшэр байдалтай болонхой.

Түмэр түдгэ бэлдхэжэ, болбооруудга предпрятинууде түрөөг үмээлжэ програма ойрын сагта правительствда дамжуула гэдэ Россия Промышленностин министрствэ даалгада.

УЛАСХООРОНДЫН УУЛЗАЛГА

ХЯАГТА (Буряад Республика) Зүүн Сибирин түмэр зажай объектнууд дээрэ пастсажирнуудай аюулгүй байлгы ба зөөрин бүрин бүтэн байлгы хангах хэмжээнүүд гэгэн төмөр хилэ шадарай Хяагта хотодо улахоорондын уулзалга үнгэрэгдэе. МНР-эй полициин, Россия

Федерациин ба Буряад Долиан хэрэгүүдэй министрствонуудэй түлөөлгшэд тэрэндэ хабаадаа. Гэмтэ ябадалэй олошорлоготой, хоёр оронине холбодог ВСЖД-гэй участкаг абадаг поездуудга турин тогтооно шуудла байантай холбоотой асуудалууде тэдэнэр зүбшэн хэлсгэдэ.

ТАРИЛГАЯ ТҮГЭСХЭБЭ

Барнаул. Алтай колхоз, совхозууд 150 мянга гаран рай бусад нотагуудга тэрэктарта наран сээг тариха нэ дүүргэбэ. Наран сээг ургуулахда таряашада экономическа талаараа тубатай, гадна тус хизаарт ургамалай тонохой хомор дээрээ

Кулунын талада ба хизаа район бусад нотагуудга тэрэктарта наран сээг тариха нэ дүүргэбэ. Наран сээг ургуулахда таряашада экономическа талаараа тубатай, гадна тус хизаарт ургамалай тонохой хомор дээрээ

УНШАГТЫ, ТАНИЛСАГТЫ:

Нэгдэхэ юурта. Ц. Цырендоржиев: «Байжаралгын нэбшээн? Үлээгэдүй».

Г. Балмаев: «Хүнтэйн талаар хүүенэ». Хойрхои нуурта. Ц. Номтоев: «Олоороо хэлсэгэ, зүбөө баталха». Т. Лопухин: «Ургасада нилээд нүүлөөтэй». Номерой гурбадын хуудан Захаминай аймагай Мэлын дунда нургуулин нургашадэй бүтээлүүдэ зориулагдаа.

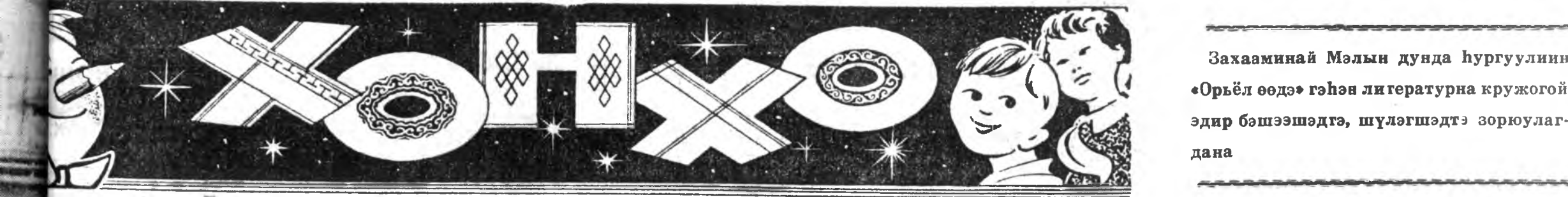
БҮРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ВЕРХОВНО СОВЕДАЙ ПРЕЗИДИУМДЭ

- Буряад Республикын Соелон Габьяата Худэлмэричгшэ, Васильева Татьяна Андриановна—багша.
- Лазарева Валентина Кирилловна—багша.
- Мавжисева Анастасия Александровна—багша.
- Пальмуева Ксейя Никольевна—багша.
- Спектор Леонид Наумовича—багша.
- Уян удаан саг соо аша үрэг эхэтэйгэр багшалһанайн түлөө Буряад Республикын Верховно Советэй Президиум 1992 оной майн 19-нэй Зарлигаар нолюдийн 19-нэй Зарлигаар П. И. Чайковскын нэрэмжэтэ Улаан-Үе зэргэ олгогдоо.

Удын хүржэмэй училищин багшанарые Буряад Республикын Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэй граиотаар шагнаба гэбэл:

- Елзюва Наталья Васильевна—директорэй орлогш.
- Дружнина Валентина Андреевна—багша.
- Мантатова Вера Матвеевна — нуралсай таһгы дагша.
- Петрова Надежда Казаковна—багша.
- Святина Людмила Емельяновна—багша.

Буряад литературные хүржөөгэдэ аша габьяатай байһанайн түлөө Буряад Республикын Верховно Советэй Президиумэй 1992 оной майн 19-нэй Зарлигаар нолюдийн 19-нэй Зарлигаар П. И. Чайковскын нэрэмжэтэ Улаан-Үе зэргэ олгогдоо.

Захаминай Мэлын дунда хургуулийн «Орьёл өөдэ» гэгнэн литературна кружогой эдир бэшээшэдгэ, шүлэгшэдтэ зорюулагдана

ЗОХЁОХЫ АЖАЛАЙ ЭРМЭЛЗЭЛ ХЭРЭГТЭЙ

ЭННИЕ гоё найханда дурлуулжа, литературнэ шанаар шинэжүүдтэй гүнзгийгөөр хүүтэдэй уран бэлигтэ хүгжөөх хэрэгтэ хүмүүжүүлэгшын эгээл ехэ үүргэ дүүргэдэг аян ха юм. Ерээдүйн уран зохёолшын, шүлэгшүүдтэй, түрэл хэлэндээ дуратай болгогшын зохёохы ёһоор ажалладаг буряад хэлэндээ даалгагдана гэсэн.

Багшын ханамжанууд
гээ, кружогтоо—аалар ба шангаар. Зохёол бэшлэгийн нуосануудтай, манай ханахад, даб гэгээр танисуулжаа яараһанай хэрэггүй. Тингээшье багшаг классуудай хурагшад хүсэд ойлгодоггүй. Ном эхээр уншдаг үхиүүд зохёол бэшлэгийн тухал маяг, нуосануудые һанал бодоороо, сасуулгаар гээх гү, али эмпиричкээр ойлгоһон байха. Нингээш өөлдөө экзистан ойлгоһонийн, һүүлээр үзэл бодолой (теоретическэ) ойлгосонуудые үгээбэл, дээрэ гэш хэ.

Эхилэн бэлтгэлдэй бүтээлүүдтэ сэглэлтын шинэжүүлэг аямар байха? Гол эрилтэнь хадга тэрэндэ хэрэгтэй үгэнүүдье, образууды бэдэрхэднь туйлаһа, һажаалдуулангүй, «өөрын хоолойгоор дуулуулха» эргэгтэй. Багша үхиүүдтэй зохёолдо эрид шүүд сэглэлтэ үгэнгүй, гамтайгаар хандха болоно.

хүгжөөх, буряад хэлэнэй болон литературнэ предмедүүдтэ хариусалга ехэтэйгээр хандаг болгох гэгнэн ха юм даа. Тэрнине бэлүүлхэ һаналтайгаар шадал ээргээрэ худална гэшбиди.

ДУУНУУД
Боорини хургые жэгдэрүүлһөн Булган зоотой халтар, Буддын шахан дэлгэрүүлһөн Богдо бурхан хоёр. ЯНЖИМАЕВА Суванна, 8 класса хурахада бэшжэ абаа.

ҮХИБҮҮДЭЙ РАССКАЗУУД

ТОДО ГАН НААР...
Мэлын, Мэлын, Мэлын дунда хургуулийн хүүхдэдэй уран бэлигтэ хүгжөөх хэрэгтэ хүмүүжүүлэгшын эгээл ехэ үүргэ дүүргэдэг аян ха юм. Ерээдүйн уран зохёолшын, шүлэгшүүдтэй, түрэл хэлэндээ дуратай болгогшын зохёохы ёһоор ажалладаг буряад хэлэндээ даалгагдана гэсэн.

БАТА ДУЛМА ХОЕР
Бата нэгдэхини классста оробо. Тэрэ хүүбүүн хургуулиһаа тараад, тэртээ эржэ эдээлээд, яаралтайгаар наадахаа ошодог байгаа. Бата номоо үзэхээ залуурдаг хэн.

СААРҮАН ТҮХЭРИГ
Нэгтэ хоёр жахан хууль бүүдтэ таабайн нэгэ саархан тухэриг үгээб. Ашаварта «эинэнэ табн табин мунга, хан байба. Тэлэ хоёр эн саархан мунгээ табн табин газарта хубааха гобэ, Тингээш байтарин, эжинь

ЦЫРЕНЖАПОВА Цыпма, 6 класс.
Тэндэ турлаагүй хуурай модной мушэрнүүд дээрэ хэтэй байба, Бүүдүн гэшүүдтэй һэнүүдтэй шэлжэ, модон өөдэ абран гараад харахаданай, томохон болоһонийн үшөө дүрэн дальбаранууд хуураа. Бидэ шэнэһэнэй үзүүрһаа олон дальбарангаа уурхай соонь таблад, гэртээ эрээ һамди.

ОНЬОН УГЭНҮҮД
хурагшад ай суглуулбаринһаа Альган соом наран, Алга соом ухан. Орой болоходо, добо олон, Дорой ябаханда, ноёл олон.

ГУРБАН НҮХЭД
Цэдэн гэжэ хүүбүүндэ хингээ табигданшан бумбэгэ биһи һэн. Тингээш Цэдэн хүүбүүн бумбэгэ абаха үгэхинь эжингээ дайлаба. Эжинь магазин ошоно, хүүбүүндэ шэнэ бумбэгэ абаба.

БААБГАЙША БААШХЫН ХӨӨРӨН
Баашха таабай, баабгай алаһанаа хоорыт манда.— гэжэ үхиүүд үбгэнини гуйба.

ТУРЛААГ
Нэгтэ би Эрдэм нүхэртээ ой соогуур ябаха яабам. Дэгүүрнэй хоёр турлааг хагалалдан нингээд һалабагүй. Ябаха ябатар, би дэ хоёр нэгэ томо шэнэһэнэй узуурта мэнэ нингдэхэ боло-

ТАНЯ БАЯР ХОЕР
Таня Баяр хоёр аха дүүгэр юм. Тэдэ хоёр нэгтэ ойдо хархягата ошоно. Тэдэн олон хархягатай газарта ерээб. Гэнтэ Тания түймөр носоно байхы хараба. Ухиүүд энэ ушар тухай ойн харуулшанда дуулга. Ойн харуулан түймэршэдтэ хондоржо

САДАЕВ Баяр, 8 класс.
ходоно. Түймэршэд ерээб, эхээр носоно байһан гал унтарангаа һэн. Тэдэн борхонд нүүд хүүгдье магтажа, баяр хургээб, Тания Баяр хоёр хархяагаа түүгээд, гэртээ харьяа һэн.

УРЕЭЛНҮҮД
Сэргэдээ уяха моритой болооройгты. Сэхэ сээр хүүбүүтэй болооройгты. Байһан газартагтай бадма сээг дэлгэрэг. Умарһан газартагтай ургы сээг дэлгэрэг.

УРГААН
Ургаан хуурай хүүбүүндэ хингээ табигданшан бумбэгэ биһи һэн. Тингээш Ургаан хүүбүүн бумбэгэ абаха үгэхинь эжингээ дайлаба. Эжинь магазин ошоно, хүүбүүндэ шэнэ бумбэгэ абаба.

ЦЫРЕНЖАПОВА Арюна, 4 класс.
Убэл болоно. Гурбатан хан Доржо үлгүүр эрэг бодоно, сонхоор шагаһааа болоно. Сонхон хуу мульһэтэйһэн байба. Удангүй эжинь ажалһаа ерээб. Доржо эжингээ хажууда ошоно:

ДОРЖО ХҮБҮҮН
— Эжы, энэ сонходо юун байнаб?— гэжэ хураба. Эжинь энинэни хүйтэн зураа гэжэ ойлгуулба.

САДАЕВ Баяр, 8 класс.
Ургаан сээг уулын шэмэг, Зоболонхо айгаа һаа, Золтой ушархагуйш.

АША ТУҺАТАЙ СЕМИНАР
Захаминай аймагтай хургуулинуудай буряад хэлэнэй багшанарай ээлжтэ семинар Мэлын дунда хургуулиһаа болоно. Энэ семинар буряад хэлэнэй болон литературнэ багшанарай методист Ольга Цырендоржиевна Гармаева хурагшадтай хуралдаһан байба.

Очерк

«АБДАР, ТҮЙСЭ-АЛИМ НАШАНЬ»

Галал зуухын дэргэдэ ша- рахан толгойгоо тонгойлгон, дарха хэлэн хууцгаа...

шэхэ мэдээлэл үнэрдөөд үзэ- нэ. Одоол тинхэдэ Валерийн сэдхэлдэ шүлгэй эхин мур- нүүд мундэлөө хэн гү?

Нуртынгаа эхин хургуу- лине дүүргэдэ, Цахирай ин- тернат хургуулида ороно...

материалуудаар, жэшээлбэл, консервын баанхаар, голоо- моор ноинрхолтой хайхан...

жа үгөө, абдар-ханза, нан- далин, орон—жүрдөө, мага- зинша абтаһан юмжэн гэр- тэмнай үсөөн.

гэйн хоёр мур эжэлүүдгүй хангагдахна. Уран дархаша нотагнй — Уужам тоонто Нуртамнй

Эдир гимнастка. В ПЛУТТЫН фото.

Һүүлэй жэлнүүдтэ спор- тын ноинрхолтой олон ондоо зүйлнүүд бии боложо, хүн зоний, илангаа спортдо дүр- тэйшуулай анхарал эхээр татана.

ЯРУУНАҢАА МЭДЭЭСЭНЭ

«Ярууна» гэгэтэ болон рай- гүйсэдкомэй залуушуулай ба спортын талаар хабарай зан- шалта урилдаа үнэргэжэ.

Поурлифтинг

Лэгшэ А. Захаров, удагдахи 48 килограммай шэгнүүртэ Шэнэ-Бэрээнэй С. Михайл- лов эрхмилжэ, чемпионуд болобо.

УДЭРЭЙ ҮЭЭГДЭЛНҮҮДНЭЭ ҢАБАГШАТАЙ

Жэгтэйл сагта ажарууна байнаби даа. Дэлгүүрэй хар- ирлесада ороно байнаби гээд, бүхы язымнай хоорон- дын харилсаашье ондоо болоно.

МАГАЗИН СОО ЭЭЛЖЭЭНДЭ ЗОГСОХОДОО...

Эхээрүүдэй сүүмхэ соо ноур, аманай будагууд, ху- гийн элдэб хэрэгсэлүүд байдаг ха юм. Харин мага- зинда ошохо болохоодо, эдэ бүтэдгээ гэртээ орхобд, сүүм- хэ соогоо орондой валидоо, корвалол гү, али валокорин болон биеэметнай найжруул- жа таблеткунүүдье (феназе- нам, реланиум, рутодель, валериана), хэдэн хувөөг саахар гэхэ мэтэ хэжэр- хигты.

АБСОЛЮТНА ТҮРҮҮ НУУРИ ЭЭЛЖЭ

Абсолютна түрүү нуури ээ- лжэжэ мурсысөөндэ Холбоост- зоний уурхайн бульдозерст, спортын мастер Сергей Дан- занов эрхмилжэ гаргаа.

Эмхидхэн байгуулагшад — Буряад Республикын Верховно Совет, Буряад Республикын Министруудай Совет, Бүгэдэ буряадуудай үндээн соёлой эблэл болон редакциин ажалша коллектив. Includes contact information for the editorial office.

ДЭЛХЭ ХӨННӨ ДЭЭЖЭЭ ЭРЭ ТАХА ХӨНӨӨДӨ ШТҮРЭР НОТОН ГРИШАД Кароо Кароо эрэ тахаа... ТАСС-АЙ МАКЕ... УҢАН БА... ХӨРӨГЛӨГӨ... ШВЕЙЦАРИДА... БУРЯТ мүнөөдэрэй... Includes various advertisements and notices.